

Asia: VN/16661/2026

Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026-2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä asuinrakennusten energia-avustuksiin vuosina 2026–2027. Pidämme tärkeänä aiheena rakennusten energiatehokkuuden parantamista ja rakennuskannan lämmitykseen liittyvien päästöjen vähentämistä. Erityisesti, kun kyseessä on fossiilisilla polttoaineilla tuotettu lämmitysenergia.

Asetusta ja sen taustamuistiota lukiessamme, teimme seuraavat huomiot:

Energiaremontit on kustannustehokkainta toteuttaa osana laajempia korjaushankkeita. Suunniteltu 4000 eur avustus asuntoa kohden ei ole riittävä perusteellisten ja laajamittaisten korjausten käynnistämiseksi. Näin on vaarana, että avustukset käytetään pieniin korjauksiin. Korjaushankkeissa on tärkeää huomioida myös materiaalivalinnat ja suosia vähähiilisiä ratkaisuja, mikä olisi hyvä tuoda esiin myös avustushakemusten liiteasiakirjoissa.

Energiatehokkuusdirektiivin (EU 2018/2002, EU 2023/1791) muutokset ovat lisänneet asuntokohtaisten vesimittareiden käyttöä ja kulutukseen perustuvaa laskutusta, mikä vähentää vedenkulutusta asunto-osakeyhtiöissä. Koska lämpimän veden käyttö kasvattaa energiankulutusta, voivat vesimittarit välillisesti pienentää energiankulutusta rakennuksissa. Näin ollen ne voisivat myös kuulua tämän avustuksen piiriin.

Avustukset tulisi kohdentaa kohteisiin, jotka eivät toteutuisi ilman tukea. Energiakorjauksiin suunnatut julkiset tuet tulisi ohjata erityisesti pienituloisille, energiaköyhyyden riskissä oleville sekä taloudellisesti heikommassa asemassa oleville taloyhtiöille, huomioiden korjauksen päästövähennyspotentiaali ja perustuen tarveharkintaan.

Nykyinen esitys rajaa pientalot ulkopuolelle (pl. asunto-osakemuotoiset), vaikka myös niiden osalta tulisi edistää fossiilisista polttoaineista, kuten öljystä, luopumista ja energiatehokkuuden parantamista. Koska lähtökohtana suunnittelussa tulee olla rakennuksen hyvään sisäympäristöön ja energiatehokkuuteen tähtäävä lopputulos, olisi perusteltua tarkastella myös lakkautetun kuntotutkimus- ja perusparannussuunnittelun avustuksen palauttamista asunnon-omistajille.

Parhaan mahdollisen lopputuloksen saamiseksi, hankkeiden suunnittelulle on varattava riittävästi aikaa. Asetusehdotuksessa kirjattu aikaraja hakemuksille on tiukka. Ehdotamme hakemuksen takarajan pidentämistä esimerkiksi kahdella kuukaudella.

Halonen Jaana
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL - Väestö osasto